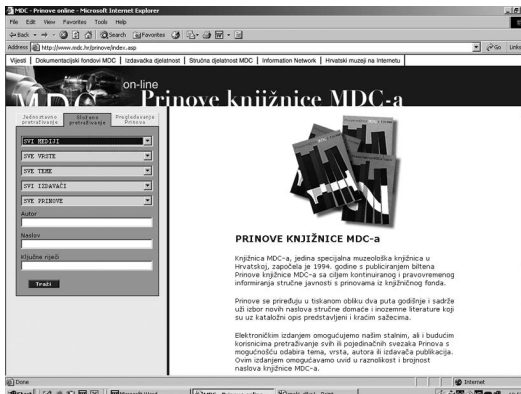
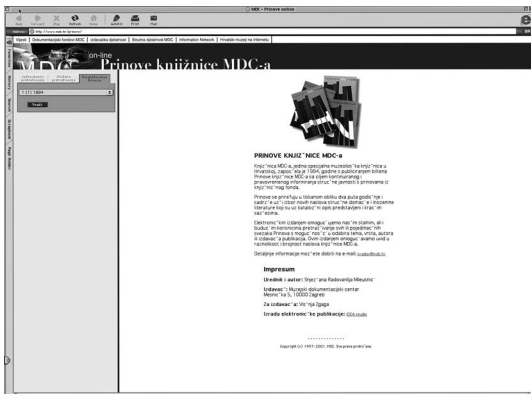

"PRINOVE KNJIŽNICE MDC-a ON-LINE" (<http://www.mdc.hr/prinove>): BIBLIOGRAFSKI IZVORI PODATAKA O MUZEJSKOJ DJELATNOSTI

IM 34 (1-2) 2003.
IZ DOKUMENTACIJSKIH FONDOVA MDC-A
FROM MDC's DOCUMENTATION HOLDINGS

SNJEŽANA RADOVANLIJA MILEUSNIĆ □ Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb

sl.1 Naslovna stranica Prinova knjižnice MDC-a on-line <http://www.mdc.hr/prinove>
sl.2 Ponudene kategorije izbora složenog pretraživanja.

UVOD. Kako bi svojim korisnicima pružila korisno i kvalitetno informacijsko pomagalo, knjižnica Muzejskog dokumentacijskog centra (MDC) je 1994. godine započela s izradom i publiciranjem *Bibliografije prinova knjižnice MDC-a*. Publikacija se priređuje dva puta godišnje s ciljem kontinuiranog i pravodobnog informiranja stručne javnosti o prinovama iz knjižničnog fondusa. Zbog velikog godišnjeg priljeva novih publikacija te kadrovskih, finansijskih, tehničkih i drugih ograničavajućih čimbenika, pojedini svesci biltena prinova predstavljaju urednički izbor s oko 80 novih naslova.

O PROJEKTU. Nakon sedam godina redovnog publiciranja, odlučili smo se i za elektroničko izdanje naših, popularno zvanih, *Prinova*. Poticaja je bilo više, no neki od značajnijih jesu:

- izrada zajedničkoga kazala koje bi olakšalo traženje bibliografskih jedinica u publiciranim svescima
- približavanje informacija većem krugu potencijalnih korisnika (*Prinove* se, naime, publiciraju u ograničenoj nakladi od 200 primjeraka i šalju na 180 adresa u Hrvatskoj) pa tako i otvaranje knjižnice MDC-a prema većem broju vanjskih korisnika
- privremena zamjena za knjižničnu bazu MDC-a zbog njezine programske nekompatibilnosti za on-line pretraživanje
- obogaćivanje sadržaja web stranica MDC-a.

Usvajanjem definiranih ciljeva, 2000. godine pristupilo se planiranju i izradi *Prinova on-line*. Elektroničkim izdanjem željela su se obuhvatiti sva već tiskana izdanja kao i predvidjeti mogućnost nadopunjavanja i ažuriranja podacima iz budućih izdanja. Trebalo je izraditi plan kojim će se iskoristiti postojanje za tisak pripremljenih podataka u Word dokumentu te izbjeći konverziju i prijenos podataka iz ISIS-a u zapis čitljiv na webu. Plan je izrađen u suradnji informatičke službe MDC-a i voditelja knjižnice, a sadržavao je metodologiju i postupke rada ("korak po korak"), definiranje strukture on-line baze Prinova, suradnju i konzultacije s programerima baze (firma IDEA studio).

U konačnici je izrađena tzv. administrativna aplikacija u *Accessu* u koju se ručno prebacuju podaci iz *Word dokumenta*, dodatno se obrađuju ("tagiraju") te unose u matične datoteke za medij, vrste, teme i izdavače. Pristup ovoj bazi omogućen je samo uz korištenje lozinke i korisničkog imena, čime su podaci zaštićeni od eventualnih neovlaštenih pristupa koji ih mogu ugroziti. Izrađen je i dizajniran i modul za korisnike kojima je pristup elektroničkom izdanju Prinova omogućen već na početnoj stranici MDC-a.

Navedenim postupcima već je potkraj 2000. godine on-line baza podataka sadržavala 1.404 zapisa, tj. sve bibliografske jedinice predstavljene u svescima od 1, 1 (1994.) do 7, 1 (2000.). Svakim publiciranim sveskom, baza se nadopunjava novim zapisima i trenutno sadržava 2272 zapisa, zaključno sa sveskom broj 10, 1 (2003.).

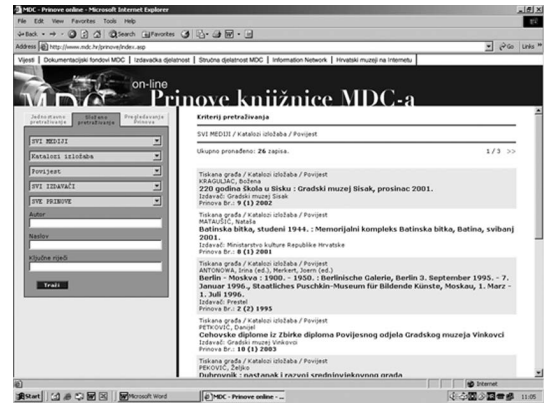
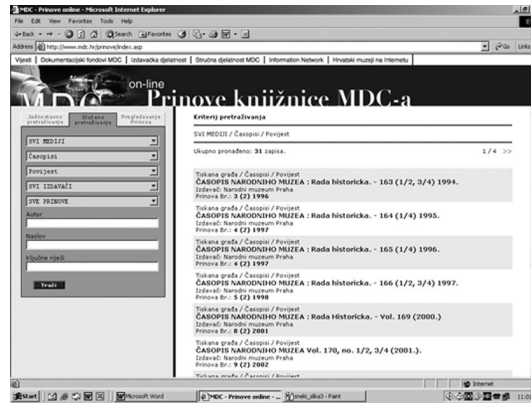
U daljnjim etapama rada cilj nam je olakšati unos i ažuriranje podataka direktnim i automatiziranim prijenosom podataka iz knjižnične baze u web aplikaciju. Lektura i korektura teksta kao i prijevod sažetaka na engleski jezik bili bi svakako dodatna kvalitativna značajka kojoj težimo. Višejezičnošću *Prinove* bi bile dostupne i korisnicima

sl.3 Primjer složenog pretraživanja prema kriteriju vrste (izbor predefiniranog termina "Časopis") i kriteriju teme (izbor "Povijest").

sl.4 Primjer složenog pretraživanja prema kriteriju vrste (izbor predefiniranog termina "Katalozi izložaba") i teme (izbor "Povijest").

sl.5 Rezultat pretraživanja - bibliografski opis i sažetak tražene bibliografske jedinice.

nehrvatskog govornog područja. Unošenje slikovnih elemenata omotnica bibliografskih jedinica pridonijelo bi likovnom, a njihovo vezivanje ("link") na specijalizirane bibliografije, informativnom potencijalu ovog elektroničkog izdanja. Omogućavanjem ispisa pojedinih svezaka *Prinova* u pdf formatu ili njihovom pohranom na korisnikovom osobnom računalu znatno bi se proširila količina distribuiranih primjerka sa trenutnih 200 po svesku.

MALI VODIČ ZA PRETRAŽIVANJE. Naslovna stranica elektroničkog izdanja *Prinova* knjižnice MDC-a sadržava kraći uvodni tekst urednika i popratni impresum s podacima o izdavaču, autoru kao i kontakt adresu (e-mail) za eventualne upite i komentare koji su uvijek dobrodošli. Reproducirane su i slike omotnica tiskanog izdanja *Prinova* autora Borisa Ljubičića kojima se asocira na njihov vizualni identitet (slika br. 1).

S lijeve strane nalazi se glavni izbornik za pretraživanje koji nudi tri izbora. Bez obzira na tip pretraživanja, rezultat čini bibliografski opis publikacije i sažetak njezina sadržaja. Ti su podaci identični onima u tiskanom obliku.

Prvi izbor nudi jednostavno pretraživanje ili pretraživanje po bilo kojoj riječi iz bibliografskog opisa (naslov, podaci o odgovornosti, izdavač, identifikatori odnosno međunarodni standardni brojevi za knjige ili serijske publikacije (ISBN, ISSN) itd.), odnosno po bilo kojoj riječi iz sažetka o sadržaju bibliografske jedinice. S obzirom na ovakvu vrstu upita, i očekivani odgovor odnosno rezultat pretraživanja bit će dosta širok pa i neprecizan. No, iz prakse znamo da i ovaj oblik pretraživanja može biti zadovoljavajući s obzirom na korisničke potrebe.

Drugi ponuđeni izbornik je pregledavanje on-line baze *Prinova* prema numeričkim oznakama njihova tiskanog izdanja. Izbornik sadržava kronološki popis brojevanih oznaka pojedinih svezaka tiskanih *Prinova*, njihova godišta, broja i godine, od prvoga godišta broja jedan iz 1994. do desetog godišta broja jedan iz 2003. godine. Ovim smo izbornikom korisnicima ponudili mogućnost pretraživanja sadržaja svih ili pojedinačnih svezaka kao i praćenje najnovijih izdanja.

Treća mogućnost pretraživanja je tzv. složeno pretraživanje. Ono nudi osam opcija koje se mogu izabirati pojedinačno ili njihovom kombinacijom. Taj složeniji oblik preciznog pretraživanja vodi i najpreciznijim odgovorima.

Ponuđene su sljedeće kategorije izbora:

□ medij; vrste; teme; izdavači; Prinove; autor(i); naslov; ključne riječi (slika br. 2).

Ponuđene kategorije nude predefinirane liste pojmova koje se pojavljuju u padajućim izbornicima, odnosno tekstualne okvire za oblikovanje upita upisom traženih pojmova. Pojmovi u predefiniranim listama svrstani su abecednim slijedom i generiraju se iz matičnih datoteka koje kreira administrator baze. Pri postavljanju upita iz ponuđenih lista pojmova odabire se po jedan predefinirani pojam iz svih ili pojedinih kategorija. Korisniku je ponuđena i mogućnost slobodnog oblikovanja upita upisom imena autora i/ili naslova i/ili ključne riječi u tekstualne okvire. Odgovor na upit dobiva se klikom miša na "traži", novo pretraživanje započinje klikom miša na "briši" kojim se poništava prethodni upit.

Ukratko ćemo predstaviti ponuđene kategorije složenog pretraživanja:

Medij. Korisniku se nudi mogućnost pretraživanja baze podataka po svim medijima, odnosno izborom elektroničke ili tiskane građe. Naime, knjižnica MDC-a pohranjuje i jedinstvenu zbirku muzejskih elektroničkih izdanja na CD-ROM-ovima te nove naslove redovno predstavlja u svojoj bibliografiji.

Vrste. Ovaj izbornik nudi korisniku mogućnost izbora iz ponuđene liste definiranih vrsta publikacija i to: Bibliografska izdanja i pretisci; Bibliografije; Časopisi; Izvješća; Katalozi izložaba; Monografije; Priručnici; Vodiči kroz muzeje i muzejske zbirke; Zbornici stručnih i znanstvenih skupova.

Navedena tipologija izvedena je na temelju publikacija koje smo predstavljali u našim *Prinovama*. Ona sadržava one vrste publikacija koje su karakteristične upravo za muzejsko izdavaštvo i sastavni su dio muzejskih djelatnosti.

Njima je posvećena veća pažnja jer katalogi stalnih i povremenih muzejskih izložaba, vodiči kroz muzeje i muzejske zbirke, na žalost, za sada nemaju drugu mogućnost bibliografskih prezentacija izuzev u zasebnim muzejskim publikacijama ili izvješćima o njihovom radu.

Teme. Izbornik sadržava abecedni popis tema. On je ujedno pokazatelj širine problematike kojom se muzeji bave u sklopu svojih djelatnosti. Uz temeljne znanstvene discipline (arheologija, etnologija, povijest itd.), ponudili smo i tematike iz muzeologije, konzervacije i restauracije, informacijskih znanosti te pomoćnih znanstvenih disciplina. Navedena lista nudi sadržaje za širok krug korisnika koji nisu ekskluzivni samo za muzejsku zajednicu.

Izdavači. Izbornik sadržava najopsežniju listu s abecednim popisom svih izdavača čije su publikacije predstavljene u *Prinovama*. U popisu su naravno najzastupljeniji muzeji jer je jedna od zadaća *Prinova* upravo popularizacija izdavačke djelatnosti muzeja.

Izborom ponuđenih kategorija i njihovom kombinacijom, na desnoj strani ekrana ispisuje se rezultat pretraživanja. On sadržava ukupan broj pronađenih bibliografskih zapisa i njihove skraćene zapise (slika br. 3 i slika br. 4). Dobiveni zapisi složeni su abecednim slijedom naslova publikacija. Sadržavaju podatke o mediju, vrsti i temi, imenu autora, naslovu, brojčanim podacima za serijske publikacije, izdavaču te broj tiskanog izdanja *Prinova*. Detaljniji opis pojedine publikacije ispisuje se klikom miša na njezin naslov. Na cijelom ekranu ispisuju se bibliografski podaci o publikaciji te kraći sažetak njezina sadržaja. Korisnik, dakle, osim osnovnih podataka o traženoj publikaciji, saznaje i nešto više o njezinom sadržaju (slika br. 5). Iako predstavljeni projekt MDC-a još uvijek nije u svojoj završnoj fazi kojom bi se uklonile trenutačne mane i nedostaci, nadamo da smo našim korisnicima olakšali put k traženoj informaciji i zadovoljavanju njihovih potreba u stručnom, istraživačkom i znanstvenom radu.

BIBLIOGRAPHIC SOURCES OF INFORMATION CONCERNING MUSEUM ACTIVITIES:

"NEW ACQUISITIONS OF THE MDC LIBRARY ONLINE" (<http://mdc.hr/prinove>)

The MDC's Library makes between 800 and 1000 new additions to its holdings every year and ranks as one of the few Croatian museum institutions with an exceptionally high percentage of acquisitions. This great inflow of new titles is achieved mainly by nurturing long-term cooperation and exchange of publications with museums and galleries in Croatia and abroad as well as related institutions, and only to a smaller extent through purchases and subscriptions. Documentation holdings concerning the publishing activities of Croatian museums and galleries also receive additions through organising a traditional annual exhibition (in 2002 the 21st such exhibition was held).

Gifts and donations by institutions and individuals are also one of the means of acquisition that significantly enhance library holdings.

In order to provide its users with a quality and useful information tool, the library began to work on and publish the *Bibliography of Acquisitions of MDC's Library* in 1994. This publication is issued twice a year with the aim of providing timely and continuous information to the professional public about new titles in the library holdings. Because of a large annual inflow of new publications, and because of staffing, financial, technical and other limiting factors, individual issues of the bulletin of acquisitions contain an editorial selection of some 80 new titles. Recent library units are described bibliographically with a brief summary of their contents. Bibliographical notes are grouped into permanent thematic sections: *Museology; Museums, galleries and collections - guides; Catalogues of permanent and temporary exhibitions; History, cultural history, history of art; Professional and scholarly symposia; Bibliographies; Periodicals*. Thematic sections derive from the contents of the library holdings and reflect the acquisition policy of MDC's Library.

After seven years of regular publishing, we have decided to add an electronic publication of our popularly called *Acquisitions*, so that in 2000 we began planning and developing the *Acquisitions online*. The electronic issue was aimed at encompassing all the already published editions as well as providing the possibility for additions and bringing them up to date with new issues. At the end of 2000 the online database contained 1404 items.
